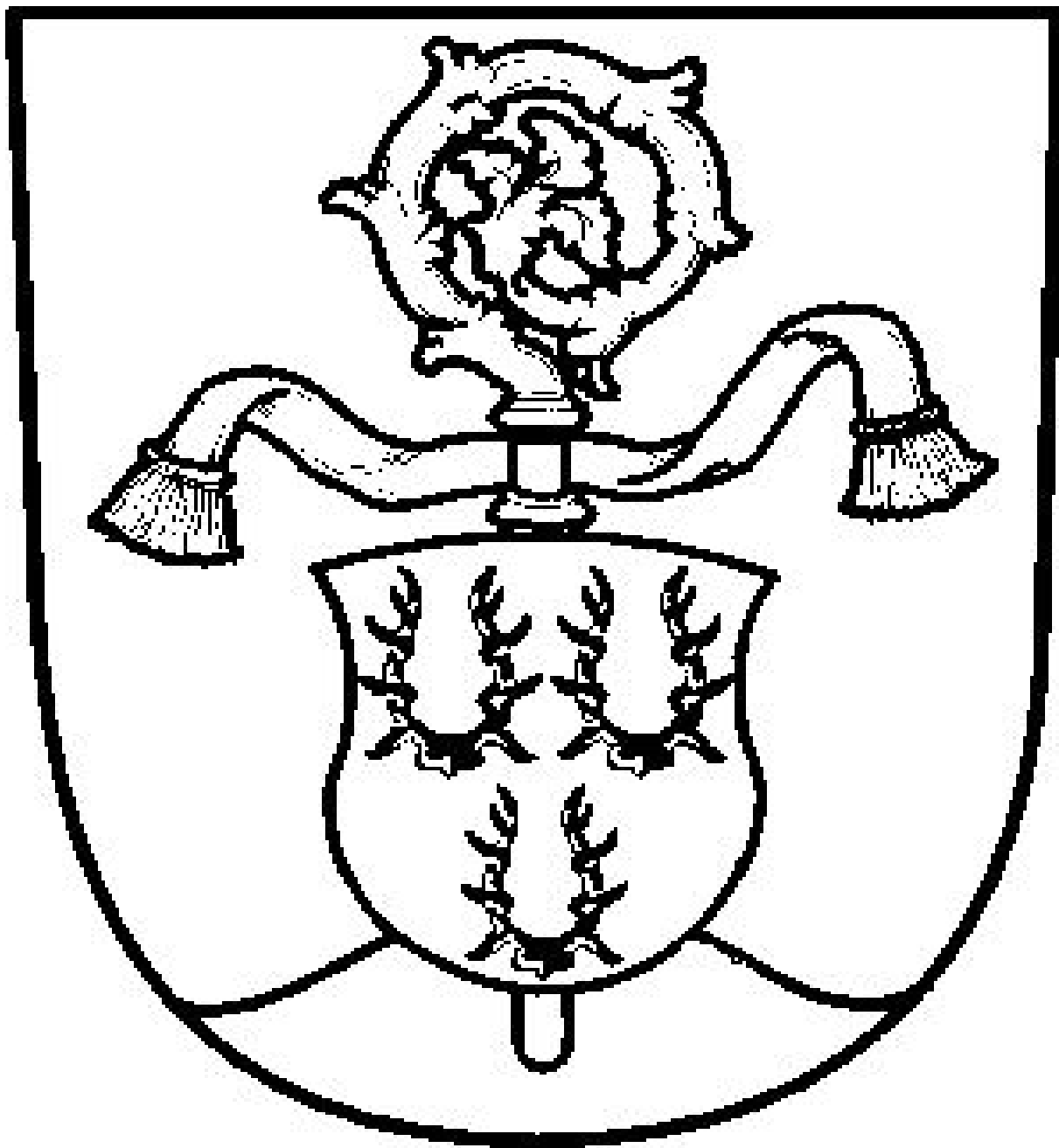

DĚPOLTOVICKÉ LISTY

Mimořádné číslo

2017

prosinec

Vydává obec Děpoltovice reg.č. RK 697/99 – 10

Redakce: Jaroslav Kareš

Počet výtisků: 110 ks

Vánoční slovo starosty

Vážení spoluobčané,

Blíží se kouzelný čas Vánoc, čas kdy lidé usedají ke společnému stolu, aby si projevili vzájemnou úctu a lásku. Společně prožité chvíle pohody, radosti a odpuštění jsou tím nejkrásnějším dárkem, který si můžeme přát.

Vždyť o Vánocích se v nás probouzejí ty nejkrásnější pocity a snažíme se s nimi podělit se svými blízkými a drahými. Hledáme upřímné lidské porozumění a toužíme po laskavém lidském dotyku. Ano, v tom je to velké tajemství a bohatství života. Bylo by krásné, kdyby to tak mohlo být i v běžném a každodenním životě. Proto si važme jeden druhého a zachovejme si slavnostní chvíle z vánočních a novoročních svátků po celý rok. V tomto čase se lidé k sobě snaží být o něco laskavější, milejší a ohleduplnější. Vánoce v nás vyvolávají i vzpomínky na naše blízké, kteří jsou někde daleko, nebo v tichosti připomínáme i ty, kteří již, bohužel, nejsou mezi námi.

Dovolte mi proto, vážení spoluobčané, abych Vám i já popřál za obecní úřad a zastupitelstvo obce krásné, veselé a požehnané svátky plné lásky, domácí pohody a společných přání. Zároveň Vám do nového roku přeji všechno nejlepší, hodně štěstí, zdraví, osobních i pracovních úspěchů.

Jiří Štikar – starosta

Vánoční prognóza

Ještě než konzumenti vezmou obchody vánočně útokem, výzkumné agentury zjišťují, co se dá od Ježíška očekávat. Průměrná útrata na hlavu prý bude deset tisíc, o pětinu více než loni, a shodou okolností deset tisíc činí i průměrná vánoční půjčka. Úvěrové společnosti mají informace o optimismu českých domácností o jejich vyšší ochotě utrácet.

Pokud se nejedná o přání, které je otcem myšlenky, anebo o obyčejnou manipulaci lidí z marketingu úvěrových společností neboli lichvářů, dá se vánoční prognóza chápat tak, že jsme letos zlobili méně než loni a Ježíšek že se to chystá zohlednit. Existuje-li úměra mezi rozsahem shoppingu a štěstím, čekají nás o pětinu požehnanější svátky a je příjemné to vědět s měsíčním předstihem.

Od Vánoc si u nás lidé slibují především kosmetiku a oblečení, děti pak oblečení a hračky v hodnotě dva tisíce korun. Z toho, co ekonomové říkají o koruně, cenách a inflaci, to vypadá, že Ježíšek má všechno pod kontrolou. Teď už jenom vydržet hodně a slibně se rýsující Vánoce nepokazit. Na co si dávat především pozor? Na peněženku!

(Den Ivana Hoffmana 29. 11. 2017)

Vánoční svátky, jak je už skoro neznáme – Poválečné Vánoce

Po osvobození Československa byla v prosinci 1945 opět obnovena prvorepubliková vánoční tradice. Na náměstích se zas objevují Vánoční stromy republiky. Jeden z nich stál i na Staroměstském náměstí poblíž vypálené radnice. Právě k němu zavítal prezidentský pár Edvard a Hana Benešovi a vložili do kasičky pod ním svůj peněžní dar.

První mírové Vánoce byly velmi bolestné pro řadu lidí. Jejich naděje na setkání s blízkými se definitivně rozplynula, což si bolestně uvědomovali při pohledu na prázdné místo u štedrovečerního stolu.

Velmi těžké chvíle prožívaly lidické ženy. Světem lidická tragédie otřásla, a tak bylo Československo vybráno, aby vyslovilo své přání v tradičním vánočním poselství BBC nazvaném *At' jste kdekoli*. Vysílalo se na Boží hod vánoční ze sedmnácti míst celého světa a poslouchalo jej padesát milionů lidí. Pořad zahájil londýnský zvon Big Ben, a pak se hlásila jednotlivá místa.

Československá reportáž byla natočena v Kročehlavech u Kladna. Lidické ženy a děti se sešly v bytě štábního kapitána Josefa Horáka a Vánoce trávily s ním, s jeho anglickou manželkou a jejich dvěma syny. Kapitán Horák pocházel z Lidic, za války působil jako letec v Anglii. Když se ozvalo „přepínáme do Československa“, malý Vašek Horák, který se narodil za války v Británii a mluvil anglicky, poslal do celého světa přání veselých Vánoc a šťastného nového roku. Dodejme, že po komunistickém převratu byl kapitán Horák, tak jako všichni letci, kteří bojovali v britské RAF, perzekvován a nakonec s celou rodinou odešel opět do exilu.

Ale ani pro ty, kteří neprožívali bolest ze ztráty někoho blízkého, nebyly vánoční svátky lehké. Potravin, oděvů, obuvi, mýdla i uhlí byl stále nedostatek. Prvního listopadu 1945 byla provedena měnová reforma, která uvedla do oběhu nové peníze. Poměr nové československé koruny k protektorátní koruně i ke slovenské koruně byl stanoven 1:1. Kurz amerického dolaru a československé koruny byl 50:1 (v roce 1937 to bylo 28,70:1). Celková úroveň cen se zvýšila ve srovnání s rokem 1938 zhruba trojnásobně, ale dodejme, že se navýšily i mzdy. Nadále existoval přidělový lístkový systém, který umožňoval nakupovat za úřední ceny. Ale ještě koncem roku 1945 dosahovala výživná hodnota přidělů potravin jen šedesát procent doporučené normy. Pokud si lidé chtěli pořídit zboží více nebo to, které na lístky nebylo k dostání, museli ho shánět na černém trhu a zaplatit za něj několikanásobně vyšší ceny.

Vláda se snažila alespoň o Vedle běžných lístků byly mimořádné, označené jako Díky nim si obyvatelé legálním trhu 1500 g bílého hrubé mouky, 150 g poživatin, místo níž bylo možné obdržet přiděl bonbonů činil 20 mírovými vánoce se ale rozjíždět. V časopise *Květen* svátky reportáž, která

Vánocích lidem trochu přilepšit. v roce 1945 vydány i „zvláštní přiděl k Vánocům“. Československa mohli koupit na pečiva nebo 1125 g pšeničné 250 g cukru a 100 g marmelády, dalších 75 g cukru. Měsíční dekagramů. Už před prvními začala jejich tovární výroba opět vyšla měsíc před vánočními konstatovala, že cukru a sirupu

je celkem dostatek. „Na běžícím pásu vidíte v továrně mentolky, kyselé a ovocné bonbony atd. Z těsta smíšeného z cukru a sirupu a svařeného na 120 stupňů, do něhož bylo přidáno příslušné množství kyselinové příchuti, vyrábějí stroje tisíce a tisíce cukrátek denně. I milovníci fondánu si přijdou brzy na své: i tímto druhem bonbonů všech chuťových odstínů a náplní plní ruce dělnic stovky úhledných bílých krabic a bonboniér. Vánoční cukroví speciálně se ještě nevyrábí, lze však předpokládat, že na příštím vánočním trhu bude již plně zastoupeno v normálním mírovém rozsahu i kvalitě.“ Továrny zápasily především s nedostatkem uhlí, potřebného pro udržení strojů v chodu. Dobrou zprávou naopak bylo, že do Československa dorazily zásilky kakaových bobů, takže se od února 1946 mohlo začít s výrobou čokolády a čokoládových bonbonů.

Velmi chyběly látky. Posledních šest měsíců před osvobozením již nebylo možné dostat na lístky vůbec žádné. Drtivá většina obyvatelstva tudíž neměla zásoby a přiděly distribuované po osvobození stále nestačily. Obdobně to bylo i s obuví. Ženy ale toužily vytvořit i za této situace svým rodinám pěkné svátky, trpělivě stály v nekonečných frontách, přešívaly ze starých šatů nové, s vozíky jezdily pro pytle s uhlím. I o něj byla nouze. Vláda se dokonce v prosinci 1945 kvůli kritickému stavu

zásobování uhlím a nedostatku elektřiny usnesla na speciálních opatřeních. Bylo zakázáno rozsvěcet světelné reklamy, svítidla ve výlohách, omezit se mělo osvětlení ulic a veřejných prostranství, používání výtahů, s elektřinou se mělo důsledně šetřit i v kavárnách, divadlech, biografech. Omezily se i jízdy tramvají, úplně byl přerušen jejich provoz mezi 10. a 12. hodinou a mezi 13,30 a 16. hodinou, byla dočasně zrušena práce v sobotu, týden byl jen pětidenní. Kde to bylo možné, měli dostat pracující kvůli nedostatku uhlí od 22. prosince 1945 do 1. ledna 1946 volno, pro děti byly vyhlášeny uhelné prázdniny od 15. prosince 1945 na „aspoň čtyři neděle“.

Nedávno skončenou válku připomínají zprávy v novinách, v prosinci 1945 se na jejich stránkách prakticky denně objevují články na hony vzdálené vánoční idylické atmosféře – především zprávy z Norimberského procesu, v jehož rámci stanuli před mezinárodním soudním tribunálem nacističtí váleční zločinci.

Vánoce s UNRROU

UNRRA byla vůbec první projekt mohutné mezinárodní humanitární a rozvojové pomoci v dějinách. Cílem UNRRA bylo zabránit hladu a epidemiím nakažlivých nemocí a pomoci zemím zrušeným válkou postavit se znovu na vlastní nohy. Na akci UNRRA se nejvíce podíleli Američané. Cítili to jako morální povinnost, protože USA nebyly válkou přímo zasaženy a skýtaly obrovský hospodářský potenciál. Země, kterým byl nárok na pomoc ze strany UNRRA přiznán, ji obdržely zdarma a platily jen administrativní výdaje a částečně dopravu. Československo na jednáních zastupoval Jan Masaryk a nutno říci, že se mu podařilo domluvit pomoc velkorysou.

Dodávky zboží s nápisem UNRRA k nám začaly směřovat s postupným osvobozováním. Budily rozruch. Vedle základních potravin totiž přicházely také ty, které dospělí roky neviděli a děti narozené během okupace je znaly jen z vyprávění – například rýže, makarony, kakao, káva, burákové máslo, ovocné džemy a šťávy, skořice, vanilka, hrozinky, čokoláda, kvalitní čaj, sušené a kondenzované mléko, sardinky a také předmět touhy snad všech tehdejších dětí – žvýkačky.

První mírové Vánoce v roce 1945 byly tedy poznamenány přetrvávajícím lístkovým systémem, ale UNRRA spektrum zboží výrazně obohatila. Navíc zboží bylo atraktivně zabaleno. Obaly od tyčinek Mars, žvýkaček, džemů nebo máslových sušenek byly tak lákavé, že si je lidé schovávaly a někteří je opatrují dodnes. UNRRA k nám ale nedodávala jen potraviny. Také šatstvo, látky, léky, zdravotnický materiál, mýdlo, cigarety a další zboží. Celkem Československo obdrželo pomoc za zhruba 270 milionů dolarů. UNRRA také pomáhala organizovat návrat vězňů z koncentračních táborů nebo pátrala po dětech zavlčených do Německa. Její činnost byla v Československu oficiálně ukončena k 30. červnu 1947, ale dobíhala ještě několik následujících měsíců.

Po té co komunisté převezmou v únoru 1948 moc, dostane se UNRRA tak jako všechno americké a západní na index. Bude o ní dovoleno publikovat jen pár hanlivých článků, nejasných kreslených vtípů a básniček. Ve školách se o ní, stejně jako o našich letcích působících za války ve Velké Británii nebo skutečnost, že Plzeň osvobodili Američané, nebude smět mluvit. Slovo UNRRA mělo být z naší historie vymazáno. Ale chceme-li popsat každodenní život v Československu těsně po druhé světové válce, nemůžeme UNRRA opomenout.

V následujících letech se hospodářská situace v Československu poněkud zlepšila, což se promítlo i do oslav Vánoc. Některé potraviny sice stále podléhaly přidělovému systému, ale celkově byla situace českých rodin přece jen příznivější. Svědčí o tom i skutečnost, že již v roce 1947 jsou opět jako vánoční dárky nabízeny

knihy. Pod sloganem „Smějte se a darujte smích!“ tak byla například propagována humoristická kniha Václava Laciny *Snobi táhnou*, která satirickou formou kritizovala české maloměšťáctví v duchu Karla Poláčka. Příliš k smíchu již není skutečnost, že se tento soudce a příležitostný spisovatel zanedlouho stane jedním z organizátorů politických procesů v Československu.

Poslední svobodné Vánoce v roce 1947 probíhaly v poněkud zvláštní atmosféře. Na jedné straně se zdálo, že vše běží při starém – na náměstích se pod Stromy republiky vybíralo do kasiček, životní úroveň se zvyšovala, hospodářská produkce rostla. Na druhou stranu ale pod touto fasádou doutnal skrytý boj o budoucí směřování země. Zejména komunisty ovládané tiskoviny již delší dobu vyzdvihovaly sovětské metody a útočily na představitele „domácí i zahraniční reakce“.

(Zdroj: Petr a Pavlína Kourový – České Vánoce)

Jan Werich a jeho nejlepší vánoční dárek

Kdyby to bylo v mé moci, já bych byl rád, kdybych mohl dát všem lidem na světě pod stromeček škatuli – prázdnou škatuli, kterou kdyby otevřeli, tak by se museli smát, že tam nic není. A smáli by se a smáli by se, protože já věřím, že když se lidi smějou, tak nemají čas mít na sebe vztek a nemají čas se prát. Aspoň jeden den v roce.

„U nás je Štědrý večer vždycky samé vzpomínání, vzdychání. No, div že to nekončí pláčem,“ řekl můj otec. „A já bych chtěl jednou Štědrý večer plný legrace, křiku a smíchu. Plno dětí kolem a tak vůbec.“ Matka věděla, že když otec skončí obratem „a tak vůbec“, že to je, jako když indiánský náčelník řekne „howgh“. Že je to definitivní, a proto jí nezbylo, než aby se usmála a řekla: „Nic snazšího, tak pozveme nějaké lidi a bude legrace, proč ne?“

I shodli se, že by jim nejlépe vyhovovali Krombachovi. Měli dvě malé děti a matka s paní Krombachovou chodila do školy. Otec zase znal Krombachova bratra z vojny, tak ho taky vzali v úvahu i s dětmi a i matkou jeho ženy, kterou zase znala naše babička ještě z doby první světové války z Červeného kříže. A když byla pozvání přijata, nastal v naší rodině fofr. Bude nás k večeři osm dospělých a šest dětí. To znamená, že my děti budeme mít zvláštní stůl. Budeme večeřet dřív, aby byl čas potom těšit se z dárků, a pak půjdeme spát. A dospělí pak budou mít svůj nerušený čas pro svou nerušenou švandu až do rána. Krombachovi přinesou cukroví a krocana a víno a dárky a my zase si vezmeme na starost to další a zase dárky pro jejich děti. Otec přikoupil příbory, porazil na stráni smrk a my se sestrou jsme ten smrk museli vyzdobit. Školník nám půjčil štafle. Sestra spadla a zlomila si klíční kost. Doktor Braun jí to dal do sádry, měla ruku daleko od těla a vypadala jako aeroplán s jedním křídlem. Strom jsem musel pochopitelně dozdobit bez ní. Jinak se všechno dařilo. Otec měl konečně dobrou náladu, matka konečně také, protože ruch a shon zaháněl vánoční sentimentalitu. A přišel Štědrý den. Stoly prostřeny, stromek, tedy strom, se prohýbal pod vahou cukrovinek, pečiva a čokolády. Otec rovnal lahve do šiku, oči se mu leskly neobyčejně štědře. Matka vypadala trochu unaveně a spíš tak odevzdaně osudu. Sestra s aeroplánovou rukou stála od pěti hodin u okna a vyhlížela hosty. Už byla dávno tma a zrovna začal padat sníh, když sestra strhla poplach. „Už jsou tady!“ křičela. „Už jsou tady dva taxíky. Jdi jim naproti.“

Otevřel jsem dveře a všichni Krombachovi – něco nesl – basy hedvábným papírem. My děti jsme se začali štěkal obrovský pes. brala sněhové koule

zahrádkou se k nám hrnuli děti, dospělí, babička. Každý s lahvemi, mísy pokryté Naši je vítali, oni zase vítali nás. koulovat a do toho všeho halasu Veliká mladá doga, která nám z ruky, skákala na nás, pak

skákala na matku a na otce, bručela, vrtěla prutem a pak s námi se všemi vešla k nám do bytu.

Zatímco dospělí si pomáhali z kabátů, doga nám dětem přátelsky olízla obličej. Postrčila matku paní Krombachové do houpací židle, až se zakuckala ta stará paní. A než jsme se nadáli, byla v kuchyni. Opřela se o stůl, aby zkontrolovala, co se vaří, a zblafla dvě porce kapra – kost' nekost'. Za neustálého přátelského štěkotu a jiných psích zvuků a chrochtů začala v pokoji očesávat vánoční strom, přitom oblízla nějaké to děcko a zanechala v rozjásané tvářičce stopu čokoládového jazyka. Když si potom lemtla trochu rybí polívky, která stála připravená na servírovacím stolku, začala olizovat prázdné talíře patrně proto, aby se zbavila rybí chuti. Nálada dospělých poklesla a na nejnižší bod se dostala, když doga hupla na prostřený dětský stůl a chodila po talířích.

„Tak dost!“ povídá náš otec. „Dost! Jdi dolů! Lehni! Lehni, povídám!“ Doga to považovala za štědrovečerní šprým, usedla na stole, vyplázla na otce jazyk a začala dýchat tím rychlým, veselým psím dechem a pak začala štěkat. „Jak se jmenuje ten pes?“ obrátil se otec na Krombachovi. „Zavolejte si ho!“

„To je přece váš pes,“ povídá pan Krombach, co znal se s otcem ještě z vojny.

„Jak to – náš pes? Přece přišel s váma.“

„Ne, nepřišel. Vítal nás u vás v zahradě a já myslím, že je to váš pes.“

Tak dogu vyhnali jako psa. Chvilku to sice trvalo, protože to zpočátku považovala za hru a skákala ze stolu na stůl, ale když viděla, že je to myšleno vážně, popadla krocana – dárek od paní Krombachové – a vyběhla do štědrovečerní chumelenice. Nás děti odvedli do koupelny, pečlivě nám myli oblízané obličejíčky, talíře a přibory odnesli do kuchyně, kde je myli a drhli, začínaje štědrovečerní hodokvas tím, čím obvykle končí. Rybí polívku vylili. Ale byl to veselý štědrý večer. Bez sentimentálních vzpomínek, tak, jak si to otec přál. A pokud mě se týče, já jsem nezažil lepší.

Světové Vánoce

Obloha kabát si rozepla
a vločky začali vířit
Vojáci sedli si do tepla,
přestali na sebe mířit.

Nastal čas dětí a nadějí,
utihli spory a hádky.
Z nebe se na zemi snášejí
Vánoční svátky.

Evropani, Australani,
běloši i černoši,
napíšu si blahopřání,
potom jen tak lenoší.
Lenoší, lenoší, potom jen tak lenoší.

Evropané i Australané,
také na vánoční pohlednice
pište správná směrovací čísla.
Děkujeme vám.

Eskymáci, Eskymáci,
zpívají si koledu,
stromek se jim nekymácí,
zapíchlí ho do ledu.

Indiáni, nedávejte dětem pod stromeček
skalpy.

Není to výchovné. Děkujeme vám.

Australáni, Australáni,
z Adelaidie i ze Sydney,
že neznají sáňkování,
vánoce maj prachbídny.
Prachbídny, prachbídny, vánoce maj
prachbídny.

Klokani, nedávejte mláďatům na hraní
prskavky. Mohlo by dojít k propálení kapsy.
Děkujeme vám.

Bledé tváře, černé tváře,
dělají si radosti.
Po nebi se line záře,
psi se těší na kosti.
Na kosti, na kosti, psi se těší na kosti.

Vážení psi, nesežerte všechny kosti hned.
Něco si zahrabte na horší časy.
Děkujeme vám.

Do ledu, do ledu, zapíchlí ho do ledu.

Eskymáci, nedávejte dětem pod
stromček harpuny.
Je to nebezpečné. Děkujeme vám.

Indiáni, indiáni,
sem tam slzu uroní,
pak se smějou bez přestání,
ze všech nejvíc Huroni.

Huroni, Huroni, ze všech nejvíc Huroni. (*Jaroslav Uhlíř a Zdeněk Svěrák*)

Obloha kabát si rozepla,
a vločky začaly vířit.

Vojáci sedli si do tepla,
přestali na sebe mířit.

Nastal čas dětí a nadějí
utichly spory a hádky.
Z nebe se na zemi snášejí
Vánoční svátky.

Žena a Vánoce

Vánoce jsou svátky klidu, nezkoušejte naší třídu! Tak tímto heslem jsme se pokaždé, coby dívka školou povinná, pokoušeli uchlácholit učitele, když byly Vánoce na dohled – to znamená někdy od půlky listopadu. A pod vlivem tohoto hesla jsme, stejně jako další tisíce dětí, žili v mlžném omylu, že tento námi proklamovaný klid vánoční se bude týkat i běžného života. Jenže ouha! Teprve nyní je ten pravý čas okusit to, čemu se říká „předvánoční šílenství“.

Na úvod bych ještě rád předeslal, že já sám jsem Vánoce prožíval nestandardně, protože maminka jakožto vyznání pravoslavného Vánoce neslaví. Tedy byl salát, řízek, kapr i dárečky, ale to vše jen kvůli mně, abych nebyl ochuzen o tu radost pod stromečkem. Naproti tomu tatínek Vánoce prožívá pokaždé intenzivně. Pečlivě dodržuje veškeré zvyklosti – jezdí pro Betlémské světlo, zdobí celý dům chvojím, dělá vlastní salát a jednou jsme dokonce odlévali olovo! A protože rodiče spolu nežili, byl jsem „přejížděč“ – tedy dítě, které je část Štědrého dne u jednoho rodiče a poté přejeđe nebo je převezeno k tomu druhému. Je tedy jasné, že moje úvaha „Žena o Vánocích“ bude vycházet jen z toho, co jsem vypožoroval ve svém ne úplně blízkém okolí, případně co jsem se doslechl v kuloárech.

Tak tedy, mračna lidí se snaží udělat si „krásné Vánoce“, ovšem protože se všichni rozhodnou prakticky v jeden okamžik, nastává mela, kdy jsou k vidění vpravdě apokalyptické výjevy. Souboje o posledního SuperCosmicPlastikmana s vysouvací pěstí nebo o „takovou tu kosmetiku, co viděla Milada v televizi“ jsou v každém obchodě na denním pořádku. Kdo by však čekal, že tohoto shonu se ženy nezúčastní, šeredně by se zmylil. Ženy bývají bojovnice z nejurputnějších, právě lvice! Ve chvíli, kdy by muž ustoupil s tím, že se to pokusí sehnat jinde, tak žena přidává rychlostní stupeň. Má totiž mnohem méně času než muž. Důvod je jednoduchý. Žena je pořádkumilovná, a proto chce mít na Vánoce pro každého tvora v okolí (zvířata nevyjímaje) solidní dárek, ale především musí být svátečně naklizeno, navařeno, navoněno... někdy i za cenu obětí nejvyšších! A tak je vše, veškerá rodinná činnost, nasměrováno k jednomu jedinému bodu: hotovo! Takový okamžik bohužel nastává až po rozdání dárků, odklizení balicích papírů a svorném padnutí kamkoliv do měkkého.

Ano, zatímco muž by se nejraději uklidil na gauč a tam jedním okem sledoval Švejka nebo Světový pohár ve skoku na lyžích, případně zmizel za přáteli do vinárny například „U Ježíška“ na šneky, případně k „Bonapartovi“ na punč (z vyprávění znám několik technik mizení – jdu pro kapra, pro purpuru, vynést koš ...), je nucen vyklepávat koberce, luxovat stokrát proluxovanou místnost, chodit nakoupit (ale, majonézu jsem zapoměla... a citrony!), svěšovat a po vyprání opět všet záclony, jakožto jít koupit stromeček (já to věděla – zase křivej!)

Ovšem, buďme spravedliví! Nebýt žen, jaké by byly Vánoce? Nijaké. Tedy lépe řečeno“ zapamatování

nehodné. Totiž právě ono uklízení a nucení nás nepořádných mužů a zlobivých dětí k činnosti, rodinu stmeluje. Žena dbá, aby každý přispěl ke kouzelnému výsledku, na který budou všichni s láskou vzpomínat. Zamyslíme-li se nad tím, co nám nakonec zůstane ze všech Vánoc, tak kromě zaskočené kosti v krku strejdy Mirka a hořícího stromečku v dvaadevadesátém je to obrázek, vzpomínka, kdy žena (maminka/babička/partnerka) dává do trouby cukroví, spisuje, co je potřeba zařídit, honí nás, abychom neleželi, dává nám ochutnat salát, přináší ke stolu, u kterého už všichni sedíme, mísu s polévkou... A krásně se usmívá, i když si rozbalí ten nejpitoměší dárek na světě.

No, a s těmi záclonami, s těmi jsem to krapínek přehnal. Popravdě – nám jsou svěřovány úkony veskrze nenáročné: aranž fíků a datlí do misek, rozestavování betlému a spolu s dětmi zdobení stromečku. Díky vám!

(fejeton Jakuba Koháka)

Vánoce v chlévě

Dítě sedělo mamince na klíně a chtělo, aby mu vyprávěla o Vánocích. A maminka začala vyprávět o Vánocích v jedné stáji. Ten příběh se odehrál hodně dávno a hodně daleko, ale dítě vidělo všechno před sebou, jako by se to stalo v chlévě u nich doma. Takhle to maminka vyprávěla:

Udalo se to jednoho večera před dávnými časy. Tmou přicházeli po cestě muž a žena. Kráčeli už dlouho a byli unaveni, chtělo se jim spát, ale nevěděli, kde složit hlavu. Ve všech domech už spali a o ty, kteří chodí Té noci bylo temno a hvězdička. U cesty stál dveře a posvítil si dovnitř. zvířata? Tam, kde spí byli promrzlí a unavení. Ano, v chlévě byla zvířata. Už spala, ale když uslyšela otevřít dveře, probudila se a uviděla přicházet poutníky. Ve světle svítilny spatřila ženu. Ale proč do jejich příbytku přišla, to nevěděla. Možná pochopila, že žena je promrzlá, vyhladovělá a unavená. Možná to pochopil kůň, když mu zasunula studené ruce pod hřívku a ohřívala si je. Možná to pochopila kráva, když ji žena podojila a napila se jejího teplého mléka. Možná to pochopily ovce, protože když se žena uložila na slámu ke spánku, shlukly se kolem ní, aby ji zahřály. Pak se nad všemi, kdo uvnitř odpočívali, tiše rozprostřela noc.

Ale když byla noc nejtmaší, rozlehl se tichem první výkřik novorozeného dítěte. A ve stejném okamžiku se na nebi objevily hvězdy. Jedna z nich byla větší a jasnější než ostatní. Visela nad stájí a svítila tou nejjasnější září.

Té noci zůstalo venku několik pastevců. Museli zahnat domů ovce, jež se zatoulaly daleko do kraje, neboť už nadešla zima. A pastevci spatřili, jak nad stájí září hvězda a celé nebe se rozsvítilo jasně.

„Proč nad stájí září ta hvězda?“ ptali se jeden druhého. „Pojďme se podívat, co se tam děje.“ Zasněženými stezkami tam spěchali a hnali před sebou ovce a jehňata. A v chlévě našli novorozené dítě, ležící v matčině náručí. „Hvězda svítí kvůli tomu dítěti,“ řekli pastevci. „Ještě nikdy se v našem chlévě žádné dítě nenarodilo.“

Ale dítě muselo spát, a nemělo ani kolébku, ani postýlku. V chlévě stály jenom jesličky na slámu. Matka tedy položila dítě tam. Kůň tiše stál a díval se na ně. Možná pochopil, že dítě jeho jesle potřebuje na spaní.

Noc ubíhala dál. Dítě spalo v jesličkách, dobytek a pastevci stáli mlčky kolem a všude se rozhostilo ticho. A nad starým chlévem svítila vánoční hvězda. Však se to přihodilo o vánoční noci. O té dávné vánoční noci. O té úplně první.

(Z knihy Astrid Lindgrenové – Vánoční příběhy)

Ježíšek se nemá zdržovat

Čím víc se stmívalo, tím jasněji zářily za okny domů svítící řetězy a vánoční hvězdy. Jenomže teprve když blikne první hvězda na obloze, končí půst a začíná Štědrý večer.

„Už svítí! Svítí!“ křičela nadšeně ze zahrady Honzík a pobízel nás, ať se rychle vyběhneme podívat, protože je to zrovna ta hvězda, co letí k Betlému.

Bylo to letadlo. Tatínek to určitě taky věděl, ale řekl: „Ano, Honzíku, teď už můžeme zasednout ke štědrovečernímu stolu.“

Udělal to šikovně. chumelenici, takže by se ani do půlnoci. A tatínek moc velikou chuť na smaženého kapra rád.

Obloha byla zatažená na žádná nemusela objevit třeba už měl asi hlad. Nebo jen už smaženého kapra. On má s bramborovým salátem strašně

Já bych ho měl možná taky rád, ale kdyby se nejedl zrovna na Štědrý den. Nechápu, proč zrovna ten večer, kdy se nadělují dárky, musí být večere ze všech nejdelší. To je k nepřečkání!

Rybí polévka se musí jíst pomalu, protože to prý prodlužuje život...Kdybych se jindy tak loudal s každou lžící, chytil bych za to pohlavek. Teď se však maminka usmívá: „Pomalu a hezky do poslední lžice. V té je největší síla!“

Na to dostaneme každý porci kapra a salátu a jíme zase tak příšerně pomalu. Ani napít se nemůžu, protože kdo se prý napije hned po polévce, ten tím na sebe prozradí, že často lže. Vstát od stolu se také nesmí. Toho, kdo odejde uprostřed večere, může v příštím roce potkat něco ošklivého.

„Kam spospícháte? Ježíšek ještě nezvonil. Nebo jste snad něco slyšeli?“ řekne tatínek, pochválí maminku za kapra a vybírá si ještě jednu porci, jako že je času dost.

A chudák Ježíšek zatím přešlapuje někde venku na mraze! Klepe se zimou a čeká, až se ráčíme nacpat, aby nám mohl nadělit dárky a zacinkat zvonečkem!

Co si pamatuju, tak si říkám, že by měl být k večerě třeba jenom rohlík s marmeládou, nebo něco, co se sní hned. Aby nemusel Ježíšek čekat. Víte, kolik má ten večer práce? Každý chce dostat dárky a všichni ho zdržují!

Vždycky jsem se bál, že jednou ztratí trpělivost, odletí a nedá nám nic. Tušil jsem, že si budeme tak dlouho koledovat, až se to stane.

Táta dojedl druhou porci kapra, maminka sklídila ze stolu, ale žádné zacinkání. Podívali se po sobě, tatínek nenápadně pokrčil rameny. Zdáli se mi oba nějak nesví. „Málem bych zapoměla,“ ukázala maminka na velký talíř, kde vedle vánočky, ořechu a jablka byly čtyři krajíčky chleba. „Kdo sní na štědrý večer kousek okoralého chleba, toho se bude držet štěstí.“

Tyhle věci máme na stole každý rok, ale do chleba nás maminka ještě nikdy nenutila. Teď jsme si kousek ulomili. Všichni. I Honzík, kterému chybí dva přední zuby. Nějak se nám zdálo, že budeme štěstí potřebovat. Ale Ježíšek nezazvonil. Dojedli jsme každý celý krajíc, ale pořád nic.

„Třeba Ježíšek zazvonil a přeslechli jsme to,“ vyhrkl Honzík snad i ze strachu, aby nemusel zase něco hryzat. Vběhli jsme spolu do obýváku. Nazdobený stromeček krásně zářil. Pod ním však nebylo nic. Vůbec nic. Honzík se rozplakal. „Ještě tu nebyl,“ konejšila ho maminka.

Šli jsme zpátky do kuchyně a znovu se posadili ke stolu. Otec vzal ořech a přitiskl ho do dlaně prostředníkem. „Jestli se mi podaří skořápku takhle rozlousknout, bude naše rodina pořád držet pohromadě, nebudeme se na sebe nikdy zlobit a mračit.“

Ty vánoční zvyky jsou k zbláznění! Každé malé dítě ví, že jediný rozumný vánoční zvyk je nadělování dárků. A on si tu chce vykloubit prst ořechem!

Přijdu zítra

Zatímco se otec urputně snažil rozdrtit ořech, já stejně usilovně přemýšlel, proč se na nás Ježíšek rozzlobil.

Už dávno jsem zjistil, že si dárky roznáší po domech mnohem dřív než na Štědrý den, a tam si je schovává za věci v prádelníku, pod něco do skříně a tak. Kontroloval jsem vždycky, jak dárků přibývá, ale nikdy jsem je ani nerozbalil. Přisahám! Jenže letos jsem nenašel ani jeden balíček a to bylo divné. A teď pod stromečkem nebylo vůbec nic...

Ozvalo se zazvonění. Nebyl to Ježíškův zvoneček, ale zvonek od venkovní branky. Za vrátky stála teta Šťovíčková. „Co se děje“ vyhrkla na ní maminka. „Ale holka,“ snažila se šeptat teta, abych to neslyšel. „Zalomil se mi klíč od skříně.“ Ta tedy má na Štědrý večer starosti, pomyslel jsem si, ale zarazilo mě, jak to tatínka rozpochybovalo. Hned jí nabízel podzim očesat hrušky, odkládal spadly. Teď křičel: „To chce už to všechno shánět. Jenže teta po babičce! Starožitná!“ A tu sekerku na ni. To jsem pak utíká. „Děti, domů!“ zavelela půl hodiny. „Tak co, Karle?“ „Nic. v Myslově a vrátí se až zítra,“ sykl do ucha mamince. Ale já jsem to slyšel. A Barča to taky slyšela, protože řekla našťvaně: „Co teta zdržuje se zámečnickem? Kdy přijde Ježíšek?“ „Přijde, Baruško,“ pohladil jí tatínek. „Vidíš, málem bych zapomněl! Tohle jsem našel ve schránce.“ Vytáhl z kapsy lístek a četl: „Nestihl jsem to. Přijdu zítra.“ Tohle tam bylo doopravdy napsáno. Jen mi bylo divné, že na druhé straně toho lístku bylo pozvání na nějakou schůzi včelařů.

„Už ho nebavilo čekat, než dojdeš tu druhou rybu,“ řekla Barča vyčítavě tátovi. „Bylo by nejlepší sníst jen chleba s máslem a on by mohl přijít hned.“ Tohle ta Barča vážně řekla! Z toho mi vychází, že ona myslí úplně stejně jako já, i když ještě nemá rozum. Tatínek na to neřekl nic. Ani maminka nic neříkala. Bylo takové to ticho, ze kterého se dělá smutno. Šel jsem zhasnout lampičky na stromečku, pod kterými měly být už dávno rozbalené dárky, ale nebylo tam nic. Bára na něj pořád koukala, a protože je ještě malá, asi by se z toho za chvíli rozbřečela. Mně se totiž chtělo taky trochu brečet.

Zlaté prasátko

Když jsme s Barčou procházeli do našeho pokojíku, maminka myla nádobí, tatínek stál u okna a koukal někam do tmy. Najednou prudce rozhrnul záclonu, čelem se opřel o sklo, div nevymáčkl tabulku. „Co je, Karle? Je ti zle?“ vyděsila se maminka. „Ne,“ řekl. A pak zašeptal skoro prasátko.“ Hned jsme byli u ho viděli! Nabylo velké, ale bylo špičkou našeho stromečku. A Pak se u Vránů otevřely dveře zápraží Matýsky, Matýskovu i paní Vránovou. Ale nevystřkoval je pozadu jako odpoledne psa Holmese. Spíš je s úsměvem něžně vybízel. V tom těsně kolem nich proběhlo to zlaté prasátko. Paní Vránová padla na kolena a sepjala ruce. Přes okno jsme neslyšeli, jestli se modlí nebo co říká. Byli jsme však zvědaví a spěchali jsme ven.

„Mami,“ chytla Barča maminku za sukni a měla slzy na krajíčku. „Já nejedla jenom vánočku, ale tajně i čokoládu a šunku. A taky to prasátko vidím. Mám se taky modlit?“ „Ne,“ uklidnila ji maminka. „Ty ještě rosteš, tak se postit nemusíš.“ To už jsme slyšeli, jak se modlí paní Vránová. „Pane Bože, ať ten můj blázen dostane konečně rozum...!“ „Šťastný a veselý Vánoce!“ mával na nás pan Vrána. „Hlavně zdraví!“ volal tatínek. „Viděli jsme, jak se tu něco zablesklo, tak se jdeme podívat...“

„Asi jste se řádně postili, když vidíte zlaté prase, co?“ zářil pan Vrána. A do toho se zase zapletla modlitba paní Vránové: „Bože, Bože! On natřel našeho Gustíka zlatou barvou na jmelí! Co si o něm ta němá tvář pomyslí?“ „Není to krása?“ jásal pan Vrána. Tolikrát se člověk postí, tak aspoň jednou si zaslouží to zlaté prasátko uvidět. JÓ, když lidi chtějí, i zázraky se dějí!“

Paní Vránová pořád ještě klečela, ale její modlitby už nebylo slyšet, protože za dveřmi předsíně štěkal Holmes. Potom se mu ty dveře nějak podařilo otevřít. Holmes vyletěl jako dělová koule, povalil pana Vránu, který se ho snažil chytit, a začal honit zlaté prasátko. Vyběhli na ulici pootevřenou brankou, kterou pan Vrána odemkl, aby zavolal sousedy na spatření zázraku.

Místo dívání na zázrak nakonec všichni vyrazili za Gustíkem, Holmesem a panem Vránou, který zoufale křičel: „Pomozte mi je chytit! Matýsku, počkej, prasátko se vrátí!“ Holmes přivedli asi za hodinu. Ale když jsme šli s Bárou spát, Gustík ani náš tatínek ještě doma nebyli.

„Když zavřu oči, tak vidím, jak to zlaté prasátko běží po obloze,“ řekla Bára. Vidíš to taky?“ „Ne,“ přiznal jsem. „Ráno se Tatky zeptáme, kdy Gustu chytili. Jestli už bude doma.“ „Vánoce jsou stejně bezva,“ řekla Bára a já slyšel, že není vůbec smutná. „Jsou. Jenom ty dárky že nemáme...“ „Buď rád,“ řekla a zasmála se. „My dostaneme nadílku už zítra a všichni ostatní na ni teď musejí čekat celej rok!“ A to byla pravda. Naše Bára je někdy vážně chytrá. I když je ještě malá a nemá rozum.

Zahlédl jsem Ježíška

Ráno přiběhl Ota podívat se na dárky. My to tak děláme vždycky. On přiběhne k nám, ukáží mu, co jsem dostal, a pak jdeme zase k nim. „U nás Ježíšek večer nebyl,“ přiznal jsem. „Nestihl to. Přijde dneska. Po obědě.“ Ota na mě mžoural, jako by mu vypadla skla z brejlí. „A víš to jistě?“ Co jsem mu na to měl říct? Jak může někdo úplně jistě vědět, jestli k němu přijde Ježíšek? A zvlášť druhý den. A v poledne. S tím jsem žádné zkušenosti neměl. Ani jsem o tom nikdy neslyšel. „Ale jo, on přijde,“ řekl Ota, když jsem já neříkal nic. „Uvidíš, že přijde. Tak čekej. Já se tu nebudu motat.“

Bylo to celé takové zvláštní. K hodobožovému obědu jsme zasedli jako ke štědrovečerní večeři. Akorát že měl smaženého kapra s bramborovým salátem už jenom tatínek, my ostatní krůtu. A směli jsme jíst rychle jako jindy.

Všichni jsme seděli u stolu, když se ozval zvonek. Ne Ježíškův. Zvonek od vrátek. Ale taky jen tak cinknul, jako by chtěl ten ježíškovský napodobit. Vyběhl jsem ven. U vrátek leželo na smrkové větvičce červené auto. Ne na vysílačku, jak jsem si o něj chtěl napsat; mrňavé, že se vešlo do dlaně. Rozhlížel jsem se na všechny strany, ale nikde nikdo nebyl. Hned na chodbě jsem autíčko vyzkoušel. Bylo na setrvačnick, ale stejně šikovné jako to na vysílačku, co se nepřevrhává. Jak do něčeho najelo, odrazilo se a šupajdilo jinam. Šel jsem s ním o kuchyně. A nejednou jsem okem zahlédl Otou. Opatrně vykukoval ze zachumeleného živého plotu za naší garáží. Když si myslel, že ho nikdo nevidí, vyrazil jako zajíc a pelášil domů.

Vtom se ozval Ježíškův zvoneček. Bára byla v pokoji u stromečku první, protože já se díval za Otou, dokud nezmizel za rohem. Slyšel jsem, jak Barča vříská radostí: „Dostala jsem všechno, co jsem si přála! Ježíšek to věděl!“ Věděl. Já taky v té hromadě dárků neměl ani jeden, který bych nechtěl, nebo který by se mi nelíbil. „Tak z čeho máš největší radost?“ zeptala se mě maminka a mrkla na auťák s vysílačkou. „Ze všeho,“ řekl jsem po pravdě. Pevně jsem však sevřel v dlani to malé červené autíčko, aby vědělo, že bych ho za žádné jiné nevyměnil. „Opravdu ze všeho?“ usmíval se spokojeně tatínek. „Jo. A taky z toho, že jsem dneska poprvé zahlédl Ježíška,“ řekl jsem.

(Z knihy Miloše Kratochvíla – Už sněží už chumelí)

Tik tak, tik tak, tik tak ...vteřina po vteřině,
Minuta za minutou letí a hodiny do ticha půlnoc odbíjí.
A neúprosný čas tak najevo nám dal, že o rok zestárli jsme zas
a z klubka života nová nitka se nám ovíjí.

Starý rok stačil ještě zašeptat:

„Já odcházím a vystřídá mě nový rok, zda bude lepší nežli já, je už jen na Vás,
tak do něj přeji šťastný krok.“

A nový rok se pousmál, maličkou ručkou mu zamával a děl:

„Jak rád bych všechna lidská přání vyslyšel, na to jsem ale příliš malý pán a nezvládnou to všechno sám. Až člověk člověka si začne vážit, naučí se ho ctít a milovat, přestane vládnout zloba, lhostejnost, závist, zášť, a jeden druhého bude mít rád, pak mohu přidat trochu toho štěstí a vše nejlepší lidem dát ...“

V neděli dne 17.prosince 2017 v 15:00 hod.zveme všechny seniory na

PŘEDVÁNOČNÍ POSEZENÍ

které se koná ve společenském domě Děpoltovice

O dobrou náladu s písničkami Vašeho mládí se bude starat
Toník Pech a jeho Old Boys

Štědrý den 24.prosince 2017 od 22:30 hod. - kostel sv. Michaela
v Děpoltovicích

